

"VÄLKOMSTSTALLET". Jörgen Blakstad med en knappt veckan ung kuling i det nya, nästan klara, "välkomststallet" där de nyanlända dräktiga suggorna ska tillbringa veckorna före grisningen.

Sälboda gård satsar för framtiden

SÄLBODA GÅRD har levererat drygt 200 000 slaktsvin på en bit över hundra kilo sedan verksamheten startades 1960. Nyligen har man investerat

runt 6,5 miljoner i ett nytt stall för småsvinproduktion.

– Här finns nu kontinuerligt ett drygt hundratal inhyrda dräktiga suggor som kommer

att föda cirka tio tusen kulingar om året, säger Jörgen Blakstad, gårdens ägare.

På våra temasidor kan ni också stifta bekantskap med

skogens konung. Den jaktintresserade familjen Nordling Arvidsson tipsar om bästa sättet att tillaga älgen.

Sidorna 8-11

Växa eller dö det enda som gäller i en allt tuffare bransch

STORSATSNING. Jörgen Blakstad har investerat 5,5 miljoner i den nya stallbyggnaden i Sälboda. Det handlar om att växa eller dö, säger han.

– Smågrisuppfödning med inhyrda dräktiga suggor har blivit basen i verksamheten. Här finns nu kontinuerligt ett drygt hundratal suggor och närmare tusen grisningar om året ger cirka tio tusen kultingar.

SÄLBODA

Jörgen Blakstad, ägare till Sälboda gård, har investerat runt 6,5 miljoner kronor i ett nytt stall för småsvinproduktion. Därmed följer man upp och fördubblar en satsning som inleddes för fem år sen med ett stallbygge för runt 5,5 miljoner. Konceptet innebär en form av leasing av dräktiga suggor.

– Vi är en av sexton så kallade satelliter med Tengelsbols gård i Brälanda, Dalsland, som nav i

smågrisproduktionen. Där finns cirka 1 800 suggor som hyrs ut till uppfödare – alla övriga femton i Dalsland och Bohuslän – under åttaveckorsperioder, tre veckor före grisningen och fem veckor efter. Sälboda är den i särklass största av satelliterna, trots att vi ligger lite ute i periferin jämfört med de andra, påpekar Blakstad.

HAN BERÄTTAR att det året runt finns tre grupper om vardera 36 suggor på gården. Varannan vecka förnyas en tredjedel av beståndet när 36 dräktiga suggor kommer till stallarna i Sälboda, lika många transporteras samtidigt tillbaka till Brälanda. De nyanlända djuren tillbringar de två första veckorna i "välkommsstallet", varefter de flyttas över till boxar där kultingarna föds.

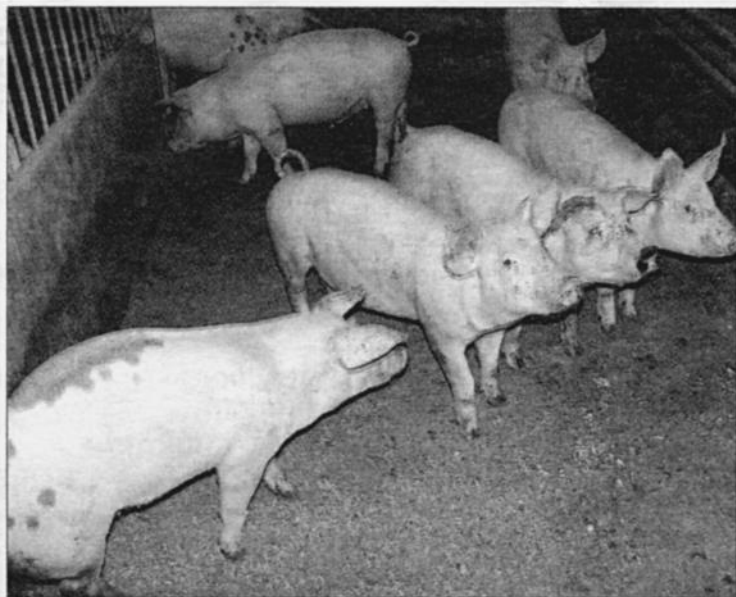
Blakstad betalar cirka 2 000 kronor per sugga och åttaveckorsperiod, en ersättning som är baserat på det kilopris han i sin tur får vid leverans till slakteriet.

Grisarna har då hunnit äta upp sig till 110-120 kilo under sin cirka sju månader långa levnad, varav de fyra sista i det gamla, stora svinstallet norr om de nya anläggningarna.

MEN SÄLBODA GÅRD föder "bara" upp omkring 40 procent av de cirka 10 000 smågrisar som varje år föds i stallarna. Resterande 6 000 säljs vidare för tillväxt – som mest nästan ett kilo om dagen – hos andra slaktsvinsproducenter i länet.

– Vår egen produktion levereras uteslutande till Konsum Värmland inom ramen för projektet Värmlandsgris. Slakten

sker vid Swedish Meats i Skara, men köttet härifrån säljs i stort sett bara vid Bergvik i Karlstad. Finns dock ibland även i begränsad omfattning på Konsum Palmviken i Arvika. Vi får några

PÅ TILLVÄXT. I det gamla, stora svinstallet växer Sälbodagrisarna till 110-120 kilo innan det är dags för slakt.

SMÅKULTINGAR. Efter utökningen kommer årligen cirka 10,000 kultingar att födas i Sälboda. De diande småttingarna är fem dagar.

ören extra per kilo samtidigt som Konsum kan garantera att råvaran kommer från länet. Det är roligt att föreningen vill ta på sig detta lokala ansvar, säger Jörgen Blakstad och tillägger att man levererat över 200 000 grisar på en bit över hundra kilo sedan starten 1960.

– **VI VILL JU** gärna att konsumenterna ska välja svenskt, helst värmländskt, griskött. Till syvende och sist handlar det om arbetstillfällen och bevarande av det öppna landskapet, påpekar Martin Johansson, förman på gården och ordförande i föreningen Värmlands grisproducenter.

Jörgen Blakstad – som tog över gården efter sin far, även han med förnamnet Jörgen, för elva år sedan – säger att lönsamheten är svag i branschen:

– Det handlar om att växa eller dö. Därför måste vi investera, säger Blakstad och menar därmed att det nya svinstallet på totalt 1 500 kvadrat är en förutsättning för verksamhetens överlevnad i Sälboda.

Dock har man ytterligare några ben att stå på: skogsrörelsen, intäkter från den utarrenderade mjölkproduktionen och jord-

bruket.

– **JORDBRUKET** är heller inte särskilt lönsamt. Men det känns i alla fall bra att vi genom egen verksamhet och spannmålsinköp från andra bönder i trakten

Han befarar i sammanhanget att det nya skördebidragssystemet, som inte längre kopplas till odlingskrav, kommer resultera i att många bönder finner det billigare att slå av marken ett par gånger per säsong än att tröska och skörda.

ETT NYTT GREPP för att stärka det egna jordbrukets ekonomi har Blakstad tagit genom att i slutet av sommaren sälja av den gamla och lågproduktiva skördetröskan.

I stället för att köpa en ny för så där en och en halv miljon hyr man nu in en tröska med 50 procent högre kapacitet än de gamla.

Den hyrs av samarbetspartners Sylves Lantbruk på Tengelsbol i Brålanda.

– Om vi köpt en ny skördetröska hade nog driftskostnaden, räknat på cirka 100 arbetstimmar om året, hamnat runt två tusen kronor i timmen! Det håller förstas inte, vi måste

samverka för att klara ekonomin.

Skogsinnehavet omfattar 2 200 hektar:

– Vi har något för lite av riktigt gammal skog, däremot mycket medelålders. Det innebär att avverkningen måste hållas tillbaka för att skapa bättre framtida balans i innehavet. Så ser det i princip ut i hela det värmländska skogsbruket.

INOM skogsrörelsen förvaltar man också egendomar åt andra skogsägare, samt köper och säljer skogsråvaror.

– Man kan väl säga att vi är en liten, privat konkurrent till skogsägarföreningarna.

Jörgen Blakstad betonar vikten av samförstånd med grannar och boende i bygden.

– Jag är väl medveten om att det doftar obehaglig när vi sprider svingödsel, men vi gör det så effektivt som möjligt och myllar ned gödseln så fort det bara går. Vi sätter också upp anslag om när gödslingen ska genomföras, ingen ska behöva bli överraskad. Tack vare en bra dialog har vi mycket goda relationer med

grannarna. De uppskattar den öppna miljön och den levande landsbygden. Och det är ju trots allt så att näringslivets produktion, i stort och smått, är den omistliga motorn i hela vårt samhälle.

TILL SÄLBODA gård hör 279 hektar åker och det finns även avtal avseende spridning av stallgödsel på ytterligare 191 hektar i omgivningarna.

För att få tillstånd till den utökade verksamheten har Jörgen Blakstad även köpt in Bergs gård – en affär på sex miljoner – mellan Jössefors och Sulvik.

Detta för att uppnå tillräckliga spridningsarealer enligt kraven i miljöbalken.

Krav och villkor för den utökade verksamheten, som numera omfattar 425 djurenheter (en ökning med 25) har fastställts av länsstyrelsen.

En djurenhet är liktydigt med en mjölkko eller exempelvis 10,5 slaktsvin eller 2,2 suggor.

Henric Blomqvist

0570-71 44 13